

Theologiae Spiritualis Scholasticæ Et Moralis Tomvs ...

Ad Mentem Doctoris Subtilis Joannis Duns Scoti D. Augustino Conformem

In quo tractatur de Providentia Divina, Prædestinatione & Reprobatione.
Item de Fide Divina, ejus veritate, obscuritate & credibilitate

Bosco, Jean a

Antverpiae, 1686

Concl. V. Privatim revelatum fide Catholicâ creditur; ad hanc tamen
privata revelatio non requiretur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73708](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73708)

mus, quia verum est testimonium ejus. Et nihilominus pari submissione sunt audiendi, ac quando dicunt, Christum pro nobis mortuum esse, non quod fides subsequens nitatur tanquam ratione formali illo testimonio, sed revelatione potius divinâ, & ultimâ summâ veracitate divinâ.

Consimiliter ergo, licet Ecclesia de se ipsa testimonium ferret, quod esset verax, nihilominus credere oporteret, non præcisè propter auctoritatem Ecclesiæ, tanquam objectum formale ultimò motivum; sed quia hæc auctoritas divina Ecclesiæ infallibiliter nobis applicat veracitatem Dei circa tale objectum. Quod si dixeris, definitionem Ecclesiæ esse formale motivum, tunc etiam dicere debes, Scripturam esse formale motivum; atque adeo jam habebimus duo formalia motiva, saltem partialiter distincta, quæ non erunt sibi mutuò contrariæ; tamen quippe credam, hæc esse Scripturam, quia Ecclesia definit; non tamen credo, hæc esse definitionem Ecclesiæ, quia Scriptura id dicit; sed solummodo, definitionem Ecclesiæ non posse errare. Cui hæc responsio non placeat, dicat cum Del Castillo sup. sacram Scripturam in duas partes esse dividendam, quarum una contineat omnia illa testimonia, in quibus Deus revelat se loqui per Ecclesiam, & alia pars contineat omnia alia testimonia, per quæ revelantur cetera mysteria nostræ fidei: & creditur illa priori parte, propter divinum testimonium, quod in se continet, tanquam propter conditionem, & propter divinam auctoritatem tanquam propter rationem formalem, statim propter Ecclesiæ divinum testimonium, seu propter divinam auctoritatem Ecclesiæ proponitur nobis reliqua Scriptura tanquam vera & credibilis, & omnia mysteria in ea contenta creduntur ut ab Ecclesia proposita, tanquam à regula infallibili in proponendo res fidei, & sic nullo modo circulus committitur. Ita hic Auctor.

Et si quispiam insurgat: ergo illa prior pars Scripturæ non proponitur nobis credenda per auctoritatem divinam Ecclesiæ. Responderet, Del Castillo sup. num. 16. quod non proponitur propter auctoritatem Ecclesiæ ut quod, bene tamen proponitur propter ipsam ut quod, quia, quod est ratio formalis credendi aliis, etiam est ratio formalis sibi ipsi credendi, ita auctoritas divina Ecclesiæ, quæ est ratio in ratione proponentis, quare tota reliqua Scriptura credatur propter ipsam divinam auctoritatem Ecclesiæ, creditur propter divinum testimonium, & propter divinam veracitatem; ipsamet est ratio, quare ipsa ut quo proponatur propter seipsam in illa priori parte Scripturæ. Sic ille. Qui potest capere, capiat: ab eo non dependet veritas nostræ Conclus. quæ solum asserit, neque revelationem, neque auctoritatem Ecclesiæ, etiam divinam esse formale objectum motivum, cui fides nostra

Tome II.

ultimatè innitur, sive in quod fides nostrâ ultimâ resolvitur.

Quod ergo illud? Nunquid ratio naturalis? Sanè præcipua fidei mysteria, uti Trinitatis, Incarnationis, & similia ratione naturali non possunt cognosci, Deinde, vel ratio illa naturalis esset evidens, & sic fides non esset voluntaria, vel probabilis solum, ac per hoc fides non esset certa & infallibilis. Interim requiritur naturalis cognitio credibilitatis, sive prudens judicium de credibilitate mysteriorum fidei, juxta illud Ecclesiæ. 19. v. 4. *Qui credit cito, levis corde est.* Sed hoc Aliqui intelligunt de fide humana. Verum enimvero, si fides humana exigit prudens judicium de credibilitate rei propositæ, cur non magis fides divina, quæ credit rem propositam super omnia? Scitè ergo dixit Apostolus Joan. Epist. 1. cap. 4. v. 1. *Nolite omni spiritui credere, sed probate spiritus, si ex Deo sint.* Et Apostolus Paulus 1. Thess. 5. v. 20. *Omnia probate, quod bonum est tenete.* Porro prudens istud judicium naturale non esse motivum formale fidei, ostenditur ex eodem Apost. 1. ad Cor. 2. dicente v. 4. *Sermo meus, prædicatio mea non in persuasibilibus humane sapientie verbis, sed in ostensione spiritus, & virtutis; ut fides vestra non sit in sapientia hominum (ultimatè fundata) sed in virtute Dei, id est, auctoritate divina.* Unde dicit D. Aug. Ser. 1. de Trinit. *Fidelis sum, credo quod nescio.* Et tract. 40. in Joan. *Credimus, ut cognoscamus, non cognoscimus, ut credamus.* Similia habet alibi, & consonant alii SS. Patres, quos nimis longum referre. Itaque humana ratio, quamvis necessaria ad credibilitatē, haud equidem est fundamentum, in quo per se nititur fides Christiana, & ita non potest esse objectum formale assensus fidei. Restat ergo, ut hoc objectum sit, prout dicit Conclusio nostra, summa veracitas Dei, sive auctoritas divina, quæ includit sapientiam, quâ Deus omnia cognoscit sicuti sunt, & veritatem, secundum quam nequit loqui contra suam mentem. Ex quo deduco sequens assertum.

CONCLUSIO V.

Privatim revelatum fidei Catholicæ creditur; ad hanc tamen privata revelatio non requiritur.

Præsumam probem hoc assertum, pauca præmitto ad meliorem intellectum hujus termini *Revelatio*, quæ, ut patet ex dictis præcedenti Conclus. ad minus est conditio essentialiter requisita ex parte objecti, ut fide divina ac supernaturali quidpiam credamus. Notâ ergo, revelationem objecti ex prima nominis impositione esse quamcumque manifestam.

M m

nife.

79.

Ratio naturalis non est motivum fidei.

Sed evidētis credibilitatis tantum.

Prudens igitur judicium non est motivum fidei.

Sed virtus & auctoritas Dei.

Involvens Dei sapientiam & veritatem.

80.

Revelatio est objecti manifestatio.

nifestationem ejus, quod antea quasi velatum latebat: quo pacto (inquit Smil. de Deo uno q. 2. Proemii num. 60.) etiam illa ostensio, per quam clarè & intuitivè cognoscitur objectum, revelatio appellatur. Et ita aliquando loquitur Scriptura, ut quando visibilem Christi adventum in futuro iudicio ejus revelationem vocat. Luc. 17. v. 30. Secundum hac erit, qua die Filius hominis revelabitur. 1. Cor. 1. v. 7. Ita ut nihil vobis desit in ulla gratia. expectantibus revelationem Domini nostri Jesu Christi. Et alibi. Item, quando adventum Antichristi ejus revelationem appellat. 2. ad Thes. 2. v. 3. Ne quis vos seducat ullo modo: quoniam, nisi venerit discessus primum, & revelatus fuerit homo peccati &c. Et v. 8. Tunc revelabitur ille iniquus, quem Dominus Iesus interficiet. Sæpius tamen in Scriptura accipitur pro testimonio Dei, ut Matth. 11. v. 25. Et revelasti ea parvulis, & v. 27. Et cui volueris Filius revelare. Item Matth. 16. v. 17. Caro & sanguis non revelavit tibi, sed Pater meus, qui in celis est. Ac alibi.

81. Eleganter autem (inquit Theodorus) revelationis metaphora utitur Paulus 2. ad Cor. 3. v. 13. & seqq. dicens: Moyses ponebat velamen super faciem suam, ut non intenderent filii Israel in faciem ejus, quod evanesceret, sed obtusi sum sensus eorum (filiorum Israel) usque in hodiernum enim diem idipsum velamen in lectione veteris Testamenti manet non revelatum (quoniam in Christo evanescat) sed usque in hodiernum diem, cum legitur Moyses velamen positum est super cor eorum. Cum autem conversus fuerit ad Dominum, auferetur velamen. Et paulo post: Nos vero omnes, revelata facie, gloriam Domini speculantes, in eandem imaginem transformamur, &c. Ubi velamen considerat ex parte potentie seu intellectus: potest enim super oculos, & super objectum poni velamen, & utriusque velamenti ablatio requiritur, ut objectum revelari dicatur. Hæc ille. Ergo secundum ipsum, & rei veritatem, revelatio latius patet, quam testimonium seu locutio Dei. Consonat Card. Lugo de Fide disp. 1. Sect. 10. num. 197. dicens: Requiritur ad locutionem, quod ordinetur per se & immediate ad manifestandam alicui mentem loquentis. Ex quo fit, ut non sit idem loqui alicui, & loqui coram aliquo: possum enim ego licitè loqui coram excommunicato, non tamen cum excommunicato; quod discrimen nascitur ex eo, quod verba illa non ordinantur à me ad aperiendam illi, sed alteri meam mentem. Unde obiter infero, revelationem latius patere, quam locutionem Dei: nam quæ homo cognosceret per scientiam infusam, aliquo modo diceretur scire per revelationem: non tamen esset locutio; quia Deus non ordinat illam scientiam immediate ad manifestandam suam mentem. Sic ille.

82. Rogas, de qua revelatione hic sit sermo, sive quæ revelatio sit objectum, vel

conditio fidei. Respondeo: locutio Dei; quia hæc fundatur in veracitate Dei, ut patet ex dictis præced. Conclus. non est autem veritas, nisi in locutione. Requiritur ergo ad actum fidei, quod Deus ipse credenti, vel alteri locutus fuerit mediata, vel immediate: dicimus tamen communiter, revelationem esse objectum formale fidei, vel conditionem essentialem; quia loquimur de revelatione, non in tota sua latitudine, sed prout convertitur cum testificatione seu testimonio divino. Sed nunquid hæc locutio distincta ab auditione? Lugo sup. num. 198. ait, auditionem sæpè sæpius distingui à locutione: auditio enim, inquit, est perceptio, quæ audiens percipit objectum dictum, & quod illud objectum sit in mente loquentis. Quare in rigore loquendo contingere potest, quod aliquis loquatur, & non audiat; quia licet communiter dicatur, locutionem esse manifestationem proprii conceptus, seu excitationem speciei in mente audientis, non debet intelligi de excitatione actuali in actu secundo, sed de causa proxima ad excitandum, nisi impediatur: quod licet pertineat ad quæstionem de nomine, an illa sit dicenda locutio, debemus tamen servare communem modum loquendi: nam quando Sacerdos penitentem absolvit, verè loquitur cum illo; & tamen frequenter penitens non audit, & frequentius non intelligit, quid Sacerdos dicat; ergo non est idem loqui, & audiri ab eo, cum quo loquimur. Sic ille.

Ut ut sit de hoc, ad propositum nostrum dico, revelationem, quæ est objectum formale fidei vel conditio essentialis, non solum esse locutionem, sed etiam auditionem in actu secundo. Unde respectu Dei idem quodammodo est loqui, & audiri ab eo, cum quo loquitur; cum enim Deus sit impassibilis in suis actionibus, si manifestet proprium conceptum, seu excitet speciem in mente audientis, intelligi debet de excitatione actuali in actu secundo, & non solum de causa proxima ad excitandum. Et hæc, talem excitationem actualem requiri ad aliosum fidei, nemo potest ambigere; quomodo enim possum credere rem revelatam, nisi prævia ejus cognitione seu intelligentia? Ergo nisi prævia auditione, quæ non est aliud, quam perceptio rei dictæ à Deo, ut existentis in mente Dei. Igitur vox, seu verbum est id, in quo repræsentatur mihi rei objecta, & conceptus loquentis, saltem aptitudinaliter. Et vox Dei est signum illud, sive externum, sive internum, quod repræsentat mysterium revelatum, ut est in mente divina; locutio enim est productio illius signi. Unde verbum Dei potest esse sola cognitio, interius à Deo producta, quæ repræsentat formaliter objectum, & instrumentaliter, quod illud objectum sit in mente Dei.

Et generaliter sumpta etiam comprehendit notitiam evidentem.

Sæpius in Scriptura sumitur pro testimonio Dei.

Revelationis metaphora utitur Apost. 2. ad Cor. 3.

Smiling.

Velamen poni potest, tam super potentiam, quam objectum. Lugo.

Dum utrumque velamen auferitur, est revelatio.

Putant aliqui, non requiri ad locutionem, quod quis velit significare suam mentem; idque quia vox significat res, & non conceptus: sed hoc fundamentum falsum esse, patet ex Logica. Sicut ergo is, qui loquitur, vult significare res, quia vult usurpare vocem, ut signum est, ita etiam necessarium vult significare suum conceptum, cum & ille sit objectum, seu significatum vocis. Alioqui non apparet, quare esset tanta obligatio conformandi verba cum mente; nam hoc solum, quod est voces significare res, non videtur eam obligationem afferre: potest enim aliquis (inquit Emin. sup. n. 213.) simulare vultum mœstum, ut tristitiam internam fingat, & licet id faciat, ut alii putent, eum mœstum esse, non mentitur, nec peccat; quia non interponit auctoritatem & fidem suam: peccaret tamen, si verbis id testaretur: quia nimirum verba non solum significant rem ipsam, sed etiam mentem loquentis, qui verbis interponit fidem & auctoritatem. suam fidem etiam ab auditoribus exigens: Quare sicut fidelitas obligat ad conformanda facta verbis, quia promittens exigit fidem ab eo, cui promittit, datus illi fidem promissionis: sic affirmans debet conformare verba menti, quia exigit ab audiente fidem, interponendo auctoritatem, & fidem suam. Non ergo solum intendit, quod audiens veniat in cognitionem rei dictæ, sed etiam testem se adhibet, affirmans, id ita apud se verum existimari. Haftenus Lugo. Qui plura desiderat de hac re, ipsum adeat.

Pergo ad probationem primæ partis nostræ Conclusionis puta. *Privatim revelatū fide Catholica creditur.* Privatam revelationem voco, quæ sit alicui personæ privatæ de re quapiam, ad se pertinente, & quæ ab Ecclesia non proponitur omnibus fidelibus. Revelatio publica dicitur, quæ sit alicui personæ publicæ, ita ut per eam Deus velit ipsi revelata toti Ecclesie credenda proponere. Tales fuerunt revelationes factæ B. Virgini, & Apostolis. Hoc supposito, disputatur inter Catholicos, an privatim revelatum credatur eadem fide, sive eodem habitu, quo creditur publicè revelatum. Et communior hodie sententia affirmat, & probat; quia habet idem objectum formale terminativum, & motivum, scilicet Deitatem, & summam veracitatem. Quid aliud requiritur? An forte, quod sit eadem applicatio objecti, seu eadem revelatio? Heculè eadem est essentialiter, & solum per accedens, seu materialiter diversa; adeoque non causat diversum modum tendentiæ, nisi per accedens: uterque enim actus tendit obsecrè, & firmiter in suum objectum, sive rem revelatam, præcisè propter auctoritatem divinam, quæ sola est objectum formale motivum. Quod autem res revelata sit utilis toti Ecclesie, vel quod revelatio per Ecclesiam proponatur, vel immediatè per Deum, materialiter, & per accedens se habet ad actum

fidei; veluti per accedens est, nec causat diversum modum tendentiæ, quod res credenda uni à Petro, alteri à Paulo proponatur: itemque quod per discursum revelatio applicetur, vel sine discursu, cum nullum eorum determinatè, & per se ad fidem requiratur. Alioqui fides nostra non esset eadem, quæ fuit Apostolorum; cum illis immediatè mysteria fuerint revelata, nobis autem mediantibus Apostolis.

Nec obstat, quod fides Catholica sit fundata super fundamentum Apostolorum, secus fides particularis seu privata: hoc quippe est per accedens, & ex institutione divina: nec per se requiritur ad veram fidem, cui non potest subesse falsum, ut patet ex ipsa fide Apostolorum, ac Prophetarum, quæ non habuit tale fundamentum: uti etiam fides B. Virginis, & antiquorum Patrum. Sed enim, dicit aliquis: quomodo privatim revelatum creditur per fidem Catholicam, cum fides rei privatim revelatæ non sit Catholica? Resp. idem habitus, qui denominatur fides Catholica, quatenus elicit assensum circa communes revelationes, sive communiter revelata, etiam elicit assensum circa particulariter revelata: Et hic est intellectus Conclusionis, nimirum, quod per illum habitum, qui est fides Catholica, credantur privatim revelata; non autem quatenus est fides Catholica. Si inferas: ergo discredens privatim revelato est hæreticus. Respondeo 1. concedendo totum, si hæresim accipias pro peccato infidelitatis; non enim talis minus infidelis est, quam qui discedit articulo, communiter revelato: unde & perdit fidem circa articulos communiter revelatos. Respondeo 2. neg. Conseq. quia ad hæresim, sive ut aliquis sit hæreticus, secus: dum præsentem ulum vocabuli, requiritur contumacia contra Ecclesiæ auctoritatem, & propositionem.

Dices: Zacharias non peccavit contra fidem, sed tantum contra prudentiam, non credens Angelo, sibi Lucæ, revelanti futuram nativitatem filii Joannis: ergo in particularem revelationem non inclinatur fides. Resp. neg. Antecedens juxta illud S. Ambrosii. ibidem: *Zacharias quoque nutu interrogatur, sed quia incredulitas ei affatum eripuerat, & auditum &c.* Et intra: *Meritoque continuo resoluta est lingua ejus, quia quam vinxerat incredulitas, fides solvit.* Quidni igitur habitus fidei inclinet etiam in particularem revelationem? Et si in unam, cur non etiam in aliam, & in omnes? Quia, inquis, non omnes habent idem objectum formale quod, puta Deitatem. Et si namque aliquod, particulariter revelatum ordinari possit in Deum, & in utilitatem totius Ecclesiæ v. g. quod B. V. Maria fuit concepta sine peccato originali, quid quæso utilitatis, aut quâ ratione referri potest in Deum, quod magnus Turea de facto dormiat aut vigilet? Quid si ergo Deus revelet alicui

86.

Ex ordina-
tione divi-
na.Idem habitus elicit
fidem circa
publicè &
privatim
revelata.Discredens
privatim
revelato est
Hæreticus.Si sit con-
sumax.Zacharias
peccavit
non creden-
do privata
revelationi.Etiam veri-
tates priva-
te habent
idem obje-
ctum for-
male quod.

Quia refertur ad Deum, & idonea ad salutem.

in particulari, magnum Turcam de facto dormire, nunquid fides divina inclinabit ad hoc credendum. Quidni? Nulla quippe res est, quæ aliquo modo non possit referri in Deum; nam eo ipso, quod creditur, conducit ad salutem, utpote credita in Dei revelantis honorem; & ex quacunque re minima, revelata à Deo cognoscitur ejus sapientia, declaratur ejus potentia, majestas, bonitas &c. Et ratio breviter est: quia veritas prima eadem, & æquè infallibilis est in minimis, ac in maximis, & ordinat omnia ad gloriam suam; si ergo multa creduntur fide infusa de peccatis, quæ sunt aversiones à Deo, quanto magis ea, quæ sunt effectus Dei, & ad gloriam ejus conducunt?

88.

Eadem cum nostra fuit fides antiquorum privata sapientia.

Et verò SS. Patres unanimiter proclamant, eandem cum nostra fuisse fidem antiquorum, quam vel revelationibus discebant, vel in Prophetis intelligebant. Apostolus quoque ad Hebr. 11. commendat nobis fidem, sine qua Deo placere non possumus exemplo eorum, qui in antiquo testamento privatis revelationibus crediderunt. Sive ergo revelatio fiat uni, sive pluribus, seu per verba, seu per alia signa, vel pro uno, vel pro multis, arguit distinctionem materialem tantum. Confirmatur hæc doctrina ex Coneil. Trid. sess. 6. c. 12. & can. 15. ubi damnantur, qui sibi infallibilem certitudinem de sua salute promittunt, nisi id ex speciali revelatione didicerint, quasi velint PP. supponere eam speciali revelatione, posse id certa & infallibili fide credi per eundem habitum, quo alia revelata creduntur; quam fuisse PP. mentem testatur Catharinus (in Apol. contra Sorum de certitudine gratiæ cap. ult.) qui eidem Concilio affuit. Ita Lugo de fide disp. 1. §. 1. num. 226. in fine. Hinc noster Andr. Vega, qui etiam d. Concilio interfuit lib. 9. de iustific. c. 3. ait: Nec coartandus est fidei infusæ habitus ad sola revelata à Deo, spectantia ad beatitudinem, aut ad totam Ecclesiam; sed extendendus potius ad omnia revelata à Deo, quæ credenda sunt fide divina.

89.

Non spectat ad fidem Catholicam, quod hic vel ille sit in gratia.

Sed dicet aliquis; hic Auctor ibidem negat, privatim revelata ad fidem Catholicam pertinere: ergo malè eum adducimus. Patet ex his ejus verbis: Illud libenter concesserim, non spectare ad fidem Catholicam, quod ego, vel ille simus in gratia, sive hoc certis fidei argumentis doceri queat, sive divina revelatione (utique speciali) certum & constans sit. Non omnis fides divina, seu Theologica est fides Catholica; nec omnia, quæ fide divinâ, seu infusâ & Theologicâ credimus, dicenda sunt spectare ad fidem Catholicam. Catholicum græcè idem est, quod universale latinè; ac propterea illa sola censenda sunt spectare ad fidem Catholicam, quæ revelata sunt à Deo ad omnium salutem, & ut talia omnibus suo tempore disseri, & proponi per Prophetas suos, & Prælatos spirituales voluit. Alia verò, quæ revelata sunt à Deo ad peculiarem alicujus

Catholicum, idem est quod universale.

consolationem, vel punctionem, & personarum aliquas peculiare concernunt, non spectant ad fidem Catholicam. Huculque Vega. Ergo, privatim revelatum non creditur per fidem Catholicam. Distinguo consequens: per fidem Catholicam, quæ Catholica, concedo totum; per fidem, quæ est Catholica, id est per habitum fidei, qui inclinatur in revelationes communes, dum hæc proponuntur, nego Consequentiam; nec aliud, ut sup. dixi, intendi nostra Conclusio. Audite eundem Auctorem, qui verbis allegatis continuò atexit: sed in hoc contingit hic decipi. Quia enim dicuntur ista non spectare ad fidem Catholicam, nec esse certa certitudine fidei Catholice, id est existimare, aut suspicari videntur quidam, alia fide peculiari hæc credi, & minori certitudine, quam credantur, quæ sunt fidei Catholice, cum tamen longissimè hæc à veritate abest. Etenim ubi revelatio horum particularium ipsi infunderetur, eodem penitus habitu, & eadem firmitate recipienda sunt: quoniam habent eandem prorsus suæ veritatis, & certitudinis causam cum illis, quæ ad fidem Catholicam spectant. Et absurdum profectò videretur concedere, ad aliam peculiarem fidem spectare, ut his assentiamur particularibus, cum tantum uni aut duobus revelarentur, quam si omnibus in communem essent revelata. Neque plus enim, neque aliter certa erit nostra iustificatio, si Deus illam omnibus revelaret, quam si nobis solis. Utque adhuc Andreas. Et quomodo clariùs posset docere nostram sententiam? Unde meritò pro illa citatur. Nunquid etiam Scotus docet. Subt.

Collige ex his, quæ ex ipso sub libro 3. sent. dist. 23 q. un. §. Secundo de fide infusa, num. 6. sic ait: Similiter hoc modo teneri potest, quod per se sit una fides omnium credibilium; quia non respiciuntur credibilia sub propriis rationibus illorum, sed ut revelata sunt à Deo, & credit omnia revelata à Deo vera esse eodem habitu, quo credit, revelantem esse veracem. Si enim habeo habitum, quo credo esse veracem, per eundem habitum credo hæc, quæ asserti esse vera, quantumcumque illa sint diversarum rationum: quia illis non assentio nisi per accidens, per hoc scilicet, quod assentio veracitati tuæ. Ita assertio illis, ut sunt à te asserta. Ita hic; nam credibilibus revelatis à Deo assentio, quia assentio veritati Dei: & sic fides respicit omnia credibilia, ut revelata à Deo, non autem sub propriis rationibus: & ideo una fides posset esse de omnibus credibilibus, quævis Geometrica, & Physica, & quantumcumque diversa, & alterius rationis introducantur hic tanquam credibilia: in omnibus enim est ratio credendi illa esse vera, quia revelata sunt à Deo. Hæc ille. Non omnino allatendo, recte sic se habere; sed disputando, & relinquendo eam doctrinam sub electione: vide totum eorum contextum, & ita esse festinè cognosces. Igitur hic non anxie delatandum in perquirenda mente Scoti. Tantum noto, dispositionem esse, non de actu, sed de habitu fidei, id est de fide.

disputat Doctor, non an actus fidei sit unus & idem specie circa quacunque revelata, quantumcumque illa sint diversarum rationum; sed an eodem specie habitu credantur, quod, & non aliud, intendit nostra Conclusio asserere. Ut ergo actus fidei particularis specie distingueretur ab actu fidei communis, vel propter distinctionem objecti formalis motivi, saltem partialis, scilicet revelationis, ut Aliqui volunt, vel propter objecta materialia distincta, ut Alii docent; haud equidem propterea recte inferitur distinctio specifica habituum; sed unus & idem specie habitus ad eos actus specie distinctos inclinabit, & cum potentia intellectiva eos coëfficiet. Quid mirum? Non enim datur habitus infusus ad facilliter posse, sed ad simpliciter posse, & ideo assimilatur potentia, quæ secundum omnes eadem manens efficit actus specie diversos.

Si infusas ergo datur unicus habitus infusus, qui inclinet ad omnes actus supernaturales tum fidei, tum spei, & charitatis. Respondeo neg. Consequent. An forte omnes actus, tam intellectus, quam voluntatis efficiuntur ab una & eadem potentia? Nunquid intellectus distinguitur realiter, aut saltem formaliter à voluntate? Ergo consimiliter habitus infusus fidei, qui se habet instar potentia intellectiva, debet realiter distinguari ab habitibus infusis spei, & charitatis, qui se habent instar potentia voluntaria, propter diversum modum tendendi in sua objecta, nempe assimilatione, & prosecutione, propter quem diversum modum intellectus, & voluntas distinguuntur saltem formaliter. Ut omittam distinctionem specificam objectorum formalium scilicet veracitatis divinæ, quæ est objectum formale motivum fidei, & bonitatis divinæ, quæ est objectum formale motivum spei, & charitatis. Atque ut posset dari unus habitus, qui inclinaret in omnes actus fidei, spei, & charitatis, aut saltem in omnes actus spei, & charitatis, qui eodem modo tendunt in suum objectum, scilicet illud prosequendo, tamen de facto non dari, pater ex Scriptura, quæ distinguit fidem à spe, & charitate, & significat fidem posse manere sine spe, & charitate, & spem sine charitate, ut suis locis dicitur. Ergo ad minus hi habitus distinguuntur inter se, iuxta illud Apost. 1. Cor. 13. v. 13. *Nunc autem manent fides, spes, & charitas, tria hæc. Præterea; quod spes, & charitas tendant quidem in objectum prosequendo istud, sed spes in bonitatem divinam, quæ nobis bonus est, charitas autem in eandem bonitatem, quæ Deus in se bonus est; atque adeo charitas perficit voluntatem, in quantum est effectiva affectione iustitiæ, spes autem, in quantum est effectiva affectione commodi; & ita sunt duæ virtutes distinctæ, non tantum ex actibus, qui sunt amare, & desiderare; sed etiam ex susceptivis, quæ sunt voluntas secundum illam duplicem affectionem.*

Impræsentiarum iterum dico, nihil esse, ex quo possit efficaciter desumi distinctio specifi-

fica habituum fidei; ac per hoc, privatim re-
velatum creditur eodem specie habitu, quo
creditur publicè seu communiter revelatum,
& ab Ecclesia ut tale propositum. Notatur
tem Del Castillo disp. 2. q. 2. n. 15. quod licet
revelationes particulares non dependant ab
Ecclesia, tanquam à proponente, dependant
tamen tanquam ab approbante, saltem negati-
vè; quia, si Ecclesia consulatur, & illa judica-
verit, non habere prædictam revelationem par-
ticularem signa veræ revelationis, stare debe-
mus iudicio Ecclesiæ. Sic ille. Ecclesia verò
(prosequitur paucis interjectis) prohibet cre-
dere particulares revelationes, nisi miraculo
confirmetur. Ita traditur ab Innoc. III cap.
Cum ex injuncto, de Hæreticis. Perlegi d.c. sed in
illo ne mentio quidem sit miraculi. Interim
benè docet Abul. in cap. 4. Matth. id fore
intelligendum respectu alterius, cui non est
facta revelatio. Neque eum revelatio, quæ suffi-
cienter proponitur uni personæ, ut illam pru-
denter credat, & teneatur credere, eo ipso
aliis sic proponitur, ut teneantur credere.
Et quoniam privatæ revelationes ita com-
muniter non proponuntur, ideo alii non te-
nentur iis credere: imò nec illi, quibus illæ
revelationes fiunt, quoadusque constet, si ve-
re auctoritatem Ecclesiæ, si ve aliunde, esse
veras revelationes: non enim, ut aliqui vi-
dentur imaginari, revelatio privata debet esse
evidens ei, cui fit; & est fore evidens, ad-
huc assensus fidei esset obscurus, ut patebit ex
inf. dicendis.

Merito ergo dixit S. Augustin. Conclusionem
præced. allegatus, se non crediturum Evan-
gelio, nisi Ecclesia id proponeret, & in En-
chyr. cap. 9. fide tantum credi, quæ ad reli-
gionem spectant: nam August. non habuerat
privatam revelationem Evangelii: & quæ ad
scientias merè naturales pertinent, non reve-
lantur communiter, cum non spectent ad fi-
nem supernaturalem. Sin autem Augustin. ha-
buisset privatam revelationem vel Evangelii,
vel earum rerum, quæ non spectant ad reli-
gionem, cum signis & notis sufficien-
tibus ad veram revelationem, non dubito,
quin credidisset, nisi voluisset esse & haberi
infidelis. Ordinariè ergo requiritur propositio
Ecclesiæ, ut res aliqua fiat prudenter credibilis,
non tamen semper. Unde Doctores, qui vid-
entur requirere propositionem Ecclesiæ tanquam
necessariam, loquuntur de modo ordinario. Hæc
sufficiunt pro stabiliendâ veritate primæ partis
nostre Conclusionis.

Venio ad secundam, quæ negat, privatam
revelationem esse necessariam ad quidpiam
credendum fide infusa; estque de fide contra
illos hæreticos qui iudicem controversarum
constituunt privatum spiritum, unicuique res
fidei revelantem. Origo sanè omnium hære-
sum, & schismatum! Probatur autem fides Ca-
tholica ex Script. Matth. ult. v. 19. *Euntes ergo
docete omnes gentes.* & Mar. ult. v. 15. & seq. *Ei
tempore.*

M m 3

dixit

Nil cogit
multiplicare
habitum
fidei.

Revelatio-
nes privatae
sunt ab Ec-
clesia distin-
dicande.

Antequam
ab aliis as-
sumantur.

Imò ipse
accipienti
revelatio-
nem, con-
stare debet,
ut credere
obligetur.

93.
S. Aug.
Que ad
scientias
merè natu-
rales perti-
nent, com-
muniter non
revelantur.

94.
Privata
revelatio ad
credendum
non est ne-
cessaria.

Nec fieri so-
lita etiam
Apostolorum
tempore.

Sufficiens
fidelibus
revelatio
Apostolorum
facta.

Et fides
fidelium
revelatio
facta.

S. Cypr.

95.
Modus or-
dinarius
revelatio
proponendi
est per ho-
mines.

Revelata
continet ex
magna
parte Scrip-
tura.

Deus fidem
docuit
quosdam
homines; ab
his docendi
ceteri.

dixit, eis euntes in mundum universum, predicate Evangelium omni creaturae. Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit; qui vero non crediderit, condemnabitur. Ubi praecipitur Apostolis, ut annuntient fidem omni creaturae eâ auctoritate, ut, qui crediderint, salventur, qui vero non crediderint, peccent ac damnentur; adeoque aperte significatur, revelationem Apostolorum factam sufficere, ut credere teneamur (& per consequens possimus) verâ fide, quæ per eos credenda proponuntur, & non requiri privatam revelationem, cuius ibi non fit mentio. Alioqui quid erat opus prædicatione Apostolorum, si Deus decreverat privatim revelare singulis fidelibus necessaria fidei mysteria? Et si non erat necessaria prædicatione Apostolorum, ut quid dicit Apostolus ad Ephes. 2. v. 19. & 20. loquens fidelibus: Ergo jam non estis hospites & advena, sed estis cives Sanctorum & domestici Dei, superedificati super fundamentum Apostolorum, & Prophetarum. Ergo fides nostra nititur revelatione iis factâ, & per ipsos generatim toti Ecclesiae: unde Ecclesia nunquam ex privatis revelationibus, sed semper per Scripturam sacram, aut traditionem fidem suam probavit, ut merito dixerit D. Cypr. Epist. 74. Si in aliquo nutaverit, & vacillaverit veritas, ad originem Dominicam, & Evangelicam, & Apostolicam traditionem revertamur, & inde surgat actus, non ratio; unde & ordo, & origo surrexit. Aliâ non posset esse aliqua certa & communis omnibus fides, ac per hoc nec Catholica: nec ulli errores ex Scripturis possent convinci.

Itaque modus proponendi revelata à Deo, modus, inquam, ordinarius est per homines juxta illud Rom. 10. v. 17. Ergo fides ex auditu, auditus autem per verbum Christi. Loquitur autem de verbo sensibili: nam subditur v. 18. Sed dico, nunquid non audierunt? Et quidem in omnem terram exivit sonus eorum (Apostolorum) & in fines orbis terra verba eorum. & v. 14. dicitur Aut quomodo credent ei, quem non audierunt? Quomodo autem audient sine predicante? Hinc etiam in lege veteri Deuter. 6. v. 6. & 7. dicitur. Eruntque verba hac, quæ ego præcipio tibi hodie, in corde tuo, & narrabis ea filiis tuis &c. Et verò Deus immediate locutus est populo suo Israël; an per Moysen Prophetam suum? Audi Apostolum Hebr. 1. v. 1. Multifariam, multisque modis olim Deus loquens Patribus in Prophetis, novissimè diebus istis locutus est nobis in Filio. Scitè ergo dixit Christus Judæis Joannis 5. v. 39. Scrutamini Scripturas, quia vos putatis in ipsis vitam eternam habere, & illa sunt, quæ testimonium perhibent de me. Non dixit: Scrutetur quisque privatam suam revelationem, sed Scripturas, in quibus proponuntur communes revelationes. Et à quibus Scripturæ emanarunt, nonne ab hominibus, assistente ipsi Spiritu sancto? Igitur sicuti Deus immediate creavit unum hominem, & ab illo, ac per illum producti sunt ceteri successione continuâ, ita in fide per seipsum instruxit Deus quosdam homines, à quibus alii docerentur. Et hinc ad Cornelium missus est Petrus, Act. 10. & ad Eunuchum

Philippus Act. 8. Paulo itaque immediate facta est revelatio per speciale privilegium, ad Galat. 1. v. 12. Neque enim ego ab homine accepi illud (Evangelium) neque didici, sed per revelationem Iesu Christi. Ratio ergo fundamentalis notitiae Conclusionis est, quia neque ex natura rei privata revelatio requiritur, neque ex Scriptura, aut Traditione ostendi potest, eam esse necessariam.

Quinimò, reponit quispiam, ex Scriptura ostenditur esse necessaria: nam Jerem. 31. v. 33. & seq. Dabo legem meam in visceribus eorum, & in corde eorum scribam eam, & ero eis in Deum, & ipsi erunt mihi in populum. Et non docetis ultra vir proximum suum, & vir fratrem suum. Præterea Joannes Apostolus 1. Epist. cap. 2. cum suavisset iis, ad quos scribebat, ne crederent hæreticis, subdit v. 27. Et vos unctionem quam accepistis ab eo, maneat in vobis. Et non necessitas habetis, ut aliquis doceat vos: sed sicut unctio ejus docet vos de omnibus, & verum est, & non est mendacium. Respondeo: apud Jeremiam promitti legem Evangelicam, quæ quoniam perfectissima, & maxime spiritualis futura erat, ideo dicitur scribenda in cordibus & mentibus; non autem quæ non esset tradenda per externam doctrinam, sed quoniam, mediante verbo Dei externo, cordibus erat imprimenda, idque per peculiarem gratiam & internam Spiritus sancti illuminationem, quæ danda erat hominibus nove legis ad credenda & intelligenda mysteria fidei. De hac illuminatione scriptum est Joel. 2. v. 28. Effundam spiritum meum super omnem carnem. Aliud porro est interna revelatio seu privatus spiritus, aliud auxilium gratiæ ad credendum necessariam.

Atque ratione hujus auxilii dicitur Deus specialiter docere credentes Matth. 23. v. 8. Tuus est enim Magister vester. & Ioan. 10. v. 27. Oves mea vocem meam audiunt. Itemque Psal. 93. v. 12. Beatus homo, quem tu erudieris Domine, & de lege tua docueris eum. Quod probè notet D. Aug. non semel auxilium gratiæ vocat interiorum doctrinam, quæ regulariter exteriorum supponit. Et juxta illud intelligitur, quod dicitur 1. Cor. 2. v. 15. Spiritualis autem judicat omnia, per regulas scilicet, & documenta fidei. Quantum ad verba 1. Joan. 2. dico, per ly Revelationem intelligi eam fidem, quam fideles à Deo acceperant per prædicationem Apostolorum, non autem privatam revelationem, ut patet ex v. 24. ejusdem cap. Vos quod audistis ab initio (scilicet à me cæterisque Apostolis) in vobis permanet: si in vobis manserit, quod audistis ab initio &c. Ergo verba, quæ subiungit v. 27. Et vos unctionem, quam accepistis &c. ubi eodem modo loquitur, sumit pro eisdem. Sane per se absurdum est dicere, quod ad fidem convertendi nullo indigeant Doctore; imò quod ipsa Scriptura sit frustra; quia semper Deus ea, quæ sunt credenda, sufficienter unigenique privatum revelet.

Ex his concluditur, quod licet revelatio non

non debeat unicuique fidelium à Deo fieri immediate, immatione suppositi; debeat tamen fieri immediate, immatione virtutis; quia nimirum requiritur specialis gratia Dei, ut homo apprehendat credibilitatem mysteriorum fidei, atque adeo ut verè credat fide divinà & infusà. Nec bene dixeris: eo ipso, quod per hominem proponitur mysterium fidei, veritas fidei redditur incerta, cum hæc propositio non potest esse necessaria ad assensum fidei, qui est omnino certus. Hoc, inquam, argumentum non valet; nam, ut omittam, Ecclesià habere auctoritatem divinam & infallibilem in proponendo, ut patet ex dictis, eà propositione per hominem non nititur nostra fides; sed per eam solum redditur mysterium fidei evidenter credibile, quod sufficit, ut fides nostra sit certa. Sed de hæc evidentiā infra proprio loco latius. Nunc inquiri: an ipsa revelatio possit esse evidens, & responsio erit:

CONCLUSIO VI.

Evidens sit revelatio (qualis fortè fieri potest à Deo non viso) an obscura, perinde est ad verum actum fidei circa rem revelatam.

Evidentiā juxta Philosophos est duplex, alia cognitionis, alia objecti. Hæc est claritas & perspicuitas objecti, quā illud ita potenter obicitur, ut ab illa quasi palpetur. Unde evidentiā dicitur quasi evidentiā seu visio. Illa est claritas cognitionis, rem clarè propositam manifestè penetrantis. Igitur evidentiā cognitionis supponit evidentiā objecti, nihilque distinctum est ab entitate actus; sed est ipsemet actus, ut tendens in objectum sibi clarè & palpabiliter propositum. Sicut ergo visio ocularis per suam entitatem est evidens, ita quoque visio seu cognitio intellectualis. His jam quæritur inter Doctores Catholicos, utrum, si revelatio, v.g. Sanctissimæ Trinitatis, clarè & palpabiliter intellectui meo proponatur, & ipse eam manifestè penetret, an, inquam, intellectus meus queat Sanctissimam Trinitatem verè credere, eodem saltem habitu, quo eam crederet, si revelatio non esset evidens.

Equidè quod revelatio inevidens sive obscura sufficit ad veram fidem, ab omnibus conceditur, nam passim fideles credunt propter revelationem alteri factam, quæ non est ipsis evidens; imò nec ipsis debuit esse evidens, quibus immediate facta est, intelligendo de evidentiā supernaturali, quæ per lumen aliquod infusum à Deo confertur; aliud fortè dicendum de evidentiā aliqua naturali, quæ per signa, vel certas conjecturas habetur.

Quod non fuerit ipsis necessaria evidentiā supernaturalis, probatur; quia nec pro se ipsis neque pro nobis. Primum patet, quia sicut nos credimus de facto sine tali evidentiā, quid-

ni & ipsi potuerint credere? Omnium enim fides est ejusdem rationis, & fundatur in divina auctoritate per se & formaliter, solaque est differentia, quod hæc auctoritas, & testimonium ejus immediate illis fuerit proposita; nobis autem per ipsos, sive quod illorum revelatio fuerit immediata, nostra autem mediata, quæ est differentia accidentaria. Porro potest Deus alicui immediate proponere suum testimonium, ut evidenter credibile, & non ut evidens, quod ita sit, sicut enim hoc de facto facit per alios, cur non etiam idem possit facere per seipsum? Quod etiam illa evidentiā non fuerit ipsis necessaria propter nos, probatur: quia ad certam fidem audientium sufficit certa fides docentium: potuit autem illorum fides esse certa, sine tali evidentiā; fides enim non innititur illi evidenti revelationi, sed immediate auctoritati divinæ, sive scientiæ divinæ, quam Deus habet de mysteriis nobis revelatis: exinde ergo non oritur aliqua incertitudo in fide Ecclesiæ. Maneat, itaque quod revelatio possit esse obscura. Sed nunquid debet esse obscura? Aliqui affirmant, est etiam veritas divinæ obscurè cognosceretur ita Lugo Disp. 2. Sect. 2. num. 35, dicens: Alii fatentur, eo casu, quo sola revelatio divina cognosceretur evidenter, & veritas obscurè, assensum circa objectum revelatum esse verum actum fidei, cum jam haberet obscuritatem ab uno principio obscuro. Alii tamen melius dicunt, illum quidè fore assensum fidei, non tamen ejusdem rationis cum fide nostra, sed diversæ. Unde consequenter dicendum videtur, assensum illum non posse fieri, saltem adæquatè, ab habitu fidei, quem de facto habemus. Porro illum assensum futurum esse fidei, probari videtur: quia esset obscurus, nec obstarat claritas revelationis, sicut neque etiam obstat claritas de locutione Petri, ut assensus, quo ei testificantur credimus, sit verè fides humana erga Petrum. Ita Enim.

A quo peto ego: hæc fides humana est diversæ rationis ab ea, quæ credo Petro, obscurè testificantur? Expectabo responsum, quia eam non invenio in Lugone. Et ex quo probat Card. illam diversam rationem fidei divinæ: Audite nostrum Herinæ Episcopum Ipresensem hic Disp. 3. qu. 5. num. 46. Gratias & sine fundamento assumpsit Lugo sup. num. 36, quod habitus fidei nostræ sit restrictus & terminatus ad inevidentiā, sive obscuritatem ipsius revelationis; cur enim potius, quàm ad inevidentiā ipsius primæ veritatis? Nam hæc, quæ propriissimum fidei nostræ motivum, potest esse tale, est evidenter cognita, dum saltè inevidens est revelatio: quidni ergo è converso possit esse motivum, dum revelatio est evidens, sed ipsa veritas Dei non evidenter cognita? Nam & hujus solius inevidentiæ sufficeret ad assensum fidei obscuritatem. Sicut ob hoc assensus fidei humanæ est inevidens, est de locutione seu testimonio hominis evidenter constat. Quare tunc non est vera rei revelata evidentiā, quam vocant in attestan-

Evidentiā non fuit necessaria iis, qui revelationes habuerunt.

Sed sufficit iis revelatio obscura. Lugo.

IOI. Obscuritas revelationis non est necessaria.

Herinæ.

Alia.

modum h. c. - fides m. h. - dicitur fides - l. c. m. h. - m. h. c. - m. h. c.